

Процедури за договаряне

Онлайн - Zoom, 16 юли 2020г.
ОБУЧЕНИЕ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ“

ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ - ПРАВНА РАМКА

При извършване на тръжни процедури от бенефициерите по договори за субсидия, финансирани по Програмата, следва да се спазват правилата на Практическото ръководство за договорни процедури за външни действия на Европейския съюз (PRAG): <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/>, на английски език при използване на стандартни документи.

ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ - ФИНАНСОВИ ПРАГОВЕ

ДОГОВОРИ ЗА УСЛУГА	≥ EUR 300 - Закрита процедура за провеждане на международен търг	< EUR 300 000, но > EUR 20 000 - Рамков договор SIEA 2018 или - Опростена процедура		≤ EUR 20 000 - Процедура с една оферта Може да бъде извършено плащане срещу фактура, без предварително приемане на оферта, ако разходът е ≤ EUR 2 500
ДОГОВОРИ ЗА ДОСТАВКА	≥ EUR 300 000 - Закрита процедура за провеждане на международен търг	< EUR 300 000, но ≥ EUR 100 000 - Отворена процедура за провеждане на местен търг	< EUR 100 000, но > EUR 20 000 - Опростена процедура	
ДОГОВОРИ ЗА СТРОИТЕЛСТВО	≥ EUR 5 000 000 - Отворена процедура за провеждане на международен търг или - Закрита процедура за провеждане на международен търг	< EUR 5 000 000, но ≥ EUR 300 000 - Отворена процедура за провеждане на местен търг	< EUR 300 000, но > EUR 20 000 - Опростена процедура	

ПЛАН ЗА ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ - ИЗГОТВЯНЕ /Project Procurement Plan/

- Водещият партньор представя чрез Бенефициерския портал обобщен План за тръжни процедури в рамките на **10 работни дни** след влизане в сила на Договора за субсидия;
- Ако проектен партньор реши да възложи **два или повече договора** на един и същ изпълнител (компания/експерт) – се подава искане за изменение на Плана за провеждане на тръжни процедури, за да се обединят в една процедура;
- В случай, че проектен партньор изпълнява **едновременно повече от един ИПП проект**, той е задължен да планира, обедини и изпълни съответните тръжни процедури при спазване на приложимите правила и финансови прагове.

ажно! Бенефициерите могат да пристъпят към стартиране на тръжните процедури едва след **одобрение** на Плана за провеждане на тръжни процедури от страна на Съвместния секретариат.

ПЛАН ЗА ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ - ИЗГОТВЯНЕ /Project Procurement Plan/

Казус 1 – Практически аспекти при планиране на търгове

Често допускани грешки и причини за тях:

- Разходите не са тематично планирани – изкуствено разделяне на поръчки;
- Детайлна разбивка на бюджетните линии не е включена за всеки търг;
- Търговете на българските партньори не са планирани без включено ДДС;
- Планът за търговете не е номериран/датиран, и не е подписан от официален представител на Водещ партньор;
- Планът за търговете не е гледан/приет чрез Бенефициентския портал.

Полезни съвети:

- Разходите следва да се групират съобразно предназначението им;
- Всички бюджетни линии формиращи даден търг следва да се обозначат;
- Българските партньори следва да включат информация за планираните търгове с и без ДДС;
- Планът за търгове трябва да бъде надлежно подписан, номериран и датиран;
- Само планове за търгове, подадени чрез Бенефициентския портал, могат да бъдат разгледани и одобрени.

ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ – ПУБЛИКУВАНЕ НА ОБЯВЛЕНИЯ

Вид на процедурата	Уебсайт на бенефициента	Държавен вестник или еквивалент	Интернет страница на Програмата
Процедура с една оферта	*		
Опростена процедура	✓		✓
Отворена процедура за провеждане на местен търг за доставка	✓	✓	✓
Отворена процедура за провеждане на местен търг за строителство	✓	✓	✓
Отворена процедура за провеждане на международен търг за доставка	✓	✓	✓
Отворена процедура за провеждане на международен търг за строителство	✓	✓	✓
Затворена процедура за провеждане на международен търг за услуга	✓	✓	✓

ОБЩИ ПРИНЦИПИ

Видове критерии	Описание
Критерии за допустимост	Основни правила (националност, произход, др.) - т. 2.3 от PRAG.
Критерии за изключване	Дали кандидатите попадат под условията за изключване от участие (банкрут, измама, нарушаване на право на интелектуална собственост, др.) - т. 2.6.10 от PRAG.
Критерии за подбор	Капацитетът на кандидата да изпълни договора – финансов и икономически капацитет, както и технически, и професионален капацитет - т. 2.6.11 от PRAG.
Критерии за възлагане	“Съотношение цена/качество” vs “най-ниска цена” т. 2.6.11.4 от PRAG.

ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ - ДОПУСКАНИ ГРЕШКИ И ПРОПУСКИ

1/ НА ЕТАП ДОКУМЕНТИ:

- **Лошо качество** на техническото задание/спецификации/КСС – риск от провал на процедурата по време на изпълнение;
- **Наличие на ограничителни или неясно формулирани критерии** за подбор или липса на документи, които следва да се представят за доказването им;
- **Неправомерно ограничаване на чуждестранни икономически оператори**, като възложителите се позовават на национален регулаторен режим без да допускат изрично възможност за представяне на еквивалентни документи от държавата, в която чуждестранният участник е установен (напр. регистрация в Централния професионален регистър на строителя - ЦПРС);
- **Изискване за определен тип регистрация**, което не съответства на сложността на поръчката;
- **Ограничително изискване за общ и специфичен оборот**;
- **Непропорционално изискване за брой изпълнени договори** със сходен предмет;

ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ - ДОПУСКАНИ ГРЕШКИ И ПРОПУСКИ

- Опит, придобит в изпълнение на договори, **финансирани от ЕС или по оперативна програма**, или изпълнени по отношение на определен тип организация. Източникът на финансиране не оказва влияние върху качеството на придобития опит;
- **Завишени и/или несъответстващи на предмета на дейностите по поръчката изисквания за професионална квалификация** на експертите;
- **Изискване за наети на трудово правоотношение** определен брой служители, за което липсва обосновка и/или този брой многократно надхвърля правно уредения минимум, изискуем за регистрация в ЦПРС за съответната категория строежи;
- **Различни изисквания за участници** – физически и юридически лица и обединения от такива, които не са регистрирани като юридически лица (напр. изискванията към икономическите, финансовите и техническите възможности се отнасят до всеки член на обединението);
- **Употреба на конкретни марки и модели** при подготовката на количествени сметки за строителство без думите „или еквивалент“.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Критериите за подбор трябва да:

- са описани в Обявлението за договор (Contract notice)/Инструкцията към участниците;
- се отнасят за период от:
  - **3 години** – за икономическо и финансово състояние при всички видове договори;
  - До **3 години** при договори за услуга/доставка и до **5 години** при договори за строителство за професионален опит и технически възможности;
- се докажат от участниците чрез представяне на:
  - Декларация за спазване на критериите за недопустимост и критериите за подбор;
  - Придружаващи документи.

Казус 2 – Общи изисквания към подбора

Често допускани грешки и причини за тях:

- Критериите за подбор съдържат изисквания, неприложими за процедурата;
- Невъзможност да се намери съответния продукт/експерт на пазара;
- Поканен е само един кандидат, чийто предишен опит не отговаря на изисквания или чиято обичайна дейност се различава от изискванията – напр. да поръчат видео оборудване от строителна компания;
- Липса на опит на членовете на екипа по управление на проекта в областта на PRAG;
- Недостатъчно пазарно проучване относно предмета на обявената тържна процедура;
- Схващането, че само един изпълнител в държавата на Възложителя може да изпълни договора.

Полезни съвети:

- Не включвайте изискване, което не е обосновано от същността на планираната дейност – напр. да поискате 10 г. професионален опит в ИТ сферата при организиране на спортно събитие;
- Опишете детайлно изисквания опит и квалификация на експертите в Техническото задание, но в същото време избягвайте включването на прекалено ограничителни критерии;
- При изготвянето на критериите за подбор относно квалификации и професионален опит, добра практика е да добавите израза „или еквивалентен“, „най-малко“, „минимум“;
- Направете детайлно пазарно проучване, вкл. извън държавата;
- Запознайте се с изискванията на PRAG или потърсете съвет от външни експерти.

Казус 2 – Общи изисквания към подбора

Често допускани грешки и причини за тях:

- Обявеният търг не отговаря на плана за под-договаряне;
- Използвани са неправилни образци на документи, които не покриват изискванията на PRAG;
- Заложен е по-кратък период за събиране на оферти;
- Договорът е сключен с Изпълнител, който попада в критериите за изключване.

Полезни съвети:

- Използвайте съотносимите към съответната процедура образци на PRAG;
- Използвайте опростени тържни досиета – приложение 14 към Наръчника за изпълнение на проекти, когато е приложимо;
- Проверете предварително дали избраният кандидат отговаря на всички заложен критерии – преди подписването на договора
- Препоръчително е да искате повече от една оферта.

N.B.

При процедури с една оферта не е задължително формирането на Оценителна комисия

ТЕХНИЧЕСКО ЗАДАНИЕ – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

- Техническото задание се разработва от Възложителя;
- Техническото задание е **част от тръжното досие** и впоследствие се превръща в **приложение към договора**;
- В случай, че външни експерти са участвали в разработването на Техническото задание, те следва да подпишат **Декларация за обективност и поверителност** (Анекс А3 от PRAG);
- Техническото задание се разглежда като основа за планираните дейности по проекта и има следната структура:
  - Обща информация;
  - Цел, предназначение и очаквани резултати;
  - Предположения и рискове;
  - Обхват на работата;
  - Логистика и планиране на времето;
  - Изисквания;
  - Доклади;
  - Наблюдение и оценка.

ТЕХНИЧЕСКО ЗАДАНИЕ – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Възложителят следва да положи усилия при определяне обхвата на планираните дейности и резултати, които Изпълнителят следва да постигне, а именно:

- Да състави ясен и изчерпателен списък на задачите, които следва да бъдат извършени;
- Докладите, които Изпълнителят следва да изготви, следва да са обвързани с планираните задачи;
- Времевият график за извършване на задачите следва да бъде точно определен;
- Ако е необходимо участието на ключови експерти, специално внимание следва да се обърне на изготвянето на техния профил. Изисквайте прилагането на автобиографии и Декларации за изключителни права и наличност (Statements of Exclusivity and Availability);
- Всички резултати, които се очакват да бъдат постигнати от Изпълнителя, следва да бъдат точно описани, количествено определени и конкретно обосновани;
- Трябва да бъдат определени подходящи количествено измерими показатели по отношение на планираните резултати/продукти.

Казус 3 – Неясно Техническо задание

Често допускани грешки и причини за тях:

- Липсва връзка между описанието на услугата, посочена в Техническото задание, и съответните дейности и техния бюджет, съгласно договора за субсидия, или обосновката към БЛ4 – искате 50-местен автобус, без планирани разходи в бюджета;
- Не са включени достатъчно детайли относно качеството на исканите услуги;
- Не е определен конкретен брой хора и параметри на стандартно работно място;
- Липсва точно определено количество храна и напитки при планиране на кетъринг услугите;
- При планиране на събитие - липсва описание на желаната подредба на столове, маси, място за обяд и др.

Полезни съвети:

- Разработете техническото задание в съответствие с проекта;
- Опишете в детайли желаните услуги;
- Съставете ясен и изчерпателен списък със задачите, които следва да се изпълнят, и определете исканите резултати;
- Определете времеви график за извършване на дейностите;
- В техническото задание запишете като условие правото да одобрявате предварително важни въпроси, свързани с организирането на събития, като: място на провеждане, техническо оборудване, меню, обучителни материали и др.;
- Планирайте все едно организирате ваше лично събитие.

ДОКУМЕНТИ ЗА ДОСТАВКА – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

В случай на договор за доставка на техническо оборудване, във всички придружаващи документи следва да е налична пълна идентификация на доставените артикули, чрез вписване на техните **серийните номера**, заедно с конкретните **марка, модел и разновидност** в следните документи:

- Временен/окончателен приемо-предавателен протокол;
- Търговска гаранция;
- Фактура;
- Сертификат за произход, ако такъв се изисква.

Когато се касае за доставка на системи, състоящи се от повече компоненти, горните изисквания следва да се прилагат за всяка една обособена част от системата.

ДОКУМЕНТИ ЗА ДОСТАВКА – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Казус 4 – Съдържание на документите за доставка

Често допускани грешки и причини за тях:

- Исканата техническа спецификация се различава от одобрената в договора за субсидия;
- Възложителят не е проверил всички технически характеристики на предложеното от Изпълнителя оборудване;
- Липсва информация за модела и серийния номер на доставеното оборудване в приемо-предавателния протокол, гаранционна карта и/или Сертификат за произход;
- Доставеното оборудване не съответства на техническата спецификация (част от договора за доставка) и е със занижени технически параметри, тъй като Възложителят не е бил достатъчно внимателен по време на доставката.

Полезни съвети:

- Изгответе тържното досие в съответствие с договора за субсидия;
- Сравнете изискваните технически характеристики и оферираните технически параметри, описани в Анекс II + III: Технически спецификации + Техническа оферта(Анекс с4f от PRAG);
- Извършете детайлна проверка на доставеното оборудване - технически характеристики, произход и др.;
- Преди подписване на приемо-предавателния протокол проверете дали доставената техника съответства на описанието ѝ в офертата;
- Всички придружителни документи следва да съдържат точното име, марка, модел, сериен номер и име на производител на доставеното оборудване.

N.B. Проектните партньори трябва да следват изискванията за визуализация!

ДОКУМЕНТИ ЗА ДОСТАВКА – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Правило за произход – улесняване

- Всички стоки, материали и компоненти – допустим произход (Анекс А2а от PRAG);
- Две основни понятия: **“изцяло получен”** и **„последна съществена трансформация“**;
- Кандидатът следва да представи сертификат за произход, издаден от компетентен орган;
- Възложителят може да приложи клауза за **пълна отмяна на правилото за произход.**

ДОКУМЕНТИ ЗА ДОСТАВКА – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Казус 5 – Правило за произход

Често допускани грешки и причини за тях:

- Не е спазено изискването за произход на стоките;
- Липсва Сертификат за произход;
- Клаузата за пълна отмяна на правилото за произход на стоките не е посочена в Обявлението за договор (Contract notice).

Полезни съвети:

- За правилото за националност и произход - Анекс A2a от PRAG;
- Изисквайте навреме Сертификати за произход, когато това е приложимо;
- В случай на доставка на система от няколко части, произходът на всеки компонент следва да бъде изяснен;
- Прилагането на клаузата за пълно освобождаване от правилото за произход следва да е ясно записано в Обявлението за договор, а стойността на стоките, които следва да бъдат доставени, следва да е под съответния финансов праг.

ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ - ДОПУСКАНИ ГРЕШКИ И ПРОПУСКИ

1/ В ПРОЦЕСА ПО ОЦЕНКА

- Липса на достатъчен брой качествени/отговарящи на техническите изисквания оферти;
- Сключени договори за изпълнение с оференти, които не отговарят на зададените критерии в тръжната документация;
- Включване в състава на оценителните комисии на членове с недостатъчна експертиза и езикови познания.

2/ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

- Липса на гаранционно и след-гаранционно обслужва... ,
- Недобро качество на предоставените услуги / стоки / строителство;
- Неспазване на сроковете за доставка или изпълнение на строителните работи;
- Приети строителни обекти с незавършени дейности;
- Възлагане на допълнителни работи чрез анексиране на договори.

Благодаря за вниманието!

Съвместен секретариат

*Programme is co-financed by the
European Union*